

Теоретичні підходи до визначення складу керуючої та керованої підсистем управління активами в системі менеджменту організації

Смирнова Н.В.,

Одеський державний аграрний університет

Постановка проблеми. Будь-яка організація, що прагне до розширення можливостей досягнення успіху, має чітко окреслювати напрями власного розвитку, раціонально формувати зв'язки між керуючою та керованою підсистемами управління. Адже з точки зору системного підходу, система управління має основним завданням вироблення і реалізацію управлінських впливів чи рішень керуючою системою (суб'єктом управління) для формування необхідної поведінки керованої системи (об'єкта управління) в умовах різних впливів навколишнього середовища для досягнення сформульованих цілей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Формулюванню і встановленню цілей і завдань в управлінні активами організації як складової фінансового менеджменту приділяють увагу українські та російські дослідники: І.О. Бланк, Н.Г. Виговська, М.О.Данилюк, Г.Г. Кірейцев, Л.О.Коваленко, Т.В. Момот, О.М. Петрук, В.І.Савич, Г.А. Семенов, Л.М.Ремньова, В. М Федосов. Однак не існує в сучасних джерелах однозначних точок зору стосовно об'єкту та суб'єкту управління активами підприємства. Тому, *цілями дослідження* є уточнення елементів керованої системи (об'єкту) та керуючої системи (суб'єкту) управління активами в системі менеджменту організації.

Виклад основного матеріалу досліджень. У досліджуваних нами працях не знайдено визначення об'єкту управління активами. Згідно з нашою точкою зору, об'єктами управління активами є самі активи та відносини, які виникають у процедурі організації бізнес-процесів та операцій, що формують і розподіляють активи, регулюють ризики, пов'язані з їх формуванням і використанням, визначають результати від їх використання, тобто управління активами охоплює всю сукупність форм і методів організації відносин щодо

формування і використання активів підприємством. Не досить однозначно також в роботах враховуються суб'єкти управління активами (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до визначення суб'єктів управління активами підприємства

Вчені, автори	До суб'єктів управління активами підприємств відносяться
І.О. Бланк Г.А. Семенов	власники підприємства; фінансові менеджери широкого профілю; функціональні фінансові менеджери.
Т.В. Момот В.О. Безугла Ю.О. Тараруєв М.В. Кадничанський	власники; фінансові менеджери.
Г.Г. Кірейцев Н.Г. Виговська О.М. Петрук	керівний та фінансовий апарат системи органів управління на підприємстві
В. М Федосов	посадові особи фінансової служби або працівники, в компетенцію яких входить управління активами на підприємстві
Г.Г. Кірейцев	органи державного управління; фінансові й податкові органи; власники; апарат управління підприємством.
Л.О.Коваленко Л.М.Ремньова	фінансова дирекція та безпосередньо фінансові менеджери, які шляхом різних управлінських заходів справляють цілеспрямований вплив на фінансову діяльність підприємства
М.О.Данилюк В.І.Савич	група спеціалістів, яка за допомогою фінансових інструментів, методів відповідної фінансової інформації здійснює цілеспрямований вплив на управління активами.
Російський форум спілки економістів «Фінанси та кредит»	сукупність фінансових інструментів, методів, технічних засобів, а також фахівців, організованих у певну фінансову структуру, що здійснюють цілеспрямоване функціонування активів.

Джерело: згруповано автором

Одні вчені відносять до суб'єктів управління активами лише керівний та фінансовий апарат системи органів управління на підприємстві [2; 3; 4; 9], інші – включають до їх складу також власників підприємства [1; 11], а також інколи елементи зовнішнього середовища підприємства органи державного управління, фінансові й податкові органи [10] чи фінансові інструменти, методи, технічні засоби [7]. Вважаємо за потрібне зауважити, що згідно загальноприйнятої концепції, яка також використовується і в юридичній законодавчій практиці «...Суб'єкти управління – це персонал, функціональні служби, структурні підрозділи, спеціально створені органи, які впливають на систему управління з метою забезпечення її функціонування» [5]. Однак в даному випадку зазначається, що «суб'єктом управління фінансового менеджменту є загальний вид діяльності, який відображає відношення людей в фінансовій роботі» [6].

Висновки. Саме тому ми пропонуємо віднести до суб'єктів управління активами підприємства власників, економічні чи фінансові служби та фінансових менеджерів вищої, середньої та низової ланок. Власники та фінансові менеджери вищої ланки формують політику управління активами (у її числі оборотними і необоротними) та затверджують фінансову стратегію підприємства. Фінансові менеджери середньої ланки – приймають участь у розробці стратегії та впроваджують оперативні управлінські рішення стосовно формування активів, схвалені власниками, узгоджують різноманітні форми діяльності та зусилля різних підрозділів організації. Менеджери низової ланки займаються щоденними операціями та діями, що необхідні для забезпечення ефективного використання активів підприємства.

Список використаних джерел

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент./ И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2007. – 656 с.
2. Данилюк М.О. Фінансовий менеджмент [Текст]: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл./ М.О.Данилюк, В.І.Савич.- К: Центр навчальної літератури, 2004.- 204 с.
3. Кірейцев Г.Г. Фінанси підприємства: Навчальний посібник: Курс лекцій/ Г.Г. Кірейцев, Н.Г. Виговська, О.М. Петрук. – Житомир: ЖІТІ, 2003. – 272 с.
4. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. - 2-ге вид., перероб. і доп. / Л.О.Коваленко, Л.М.Ремньова. - К.: Знання, 2005. - 485 с.
5. Кузьмін О.Є. Основи менеджменту : Підручник/ О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – К.: Академвидав, 2007. -464 с.
6. Поддєрьогін А.М. Фінансовий менеджмент: підруч. / А.М.Поддєрьогін. - К.: КНЕУ, 2006. - 535 с.
7. Понятие, цели и задачи финансового менеджмента. Финансовые инструменты – [Електронний ресурс] «Фінанси та кредит» Режим доступу:<http://finansi-credit.ru/ponyatie-tseli-i-zadachi-finansovogo-menedzhmenta-finansovye-instrumenty>
8. Семенов Г.А. Фінансове планування і управління на підприємствах. Навчальний посібник/ Г.А. Семенов, В.З. Бугай, А.Г. Семенов, А.В. Бугай. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 432 с.
9. Федосов В. М Теорія фінансів: підручник. – ЦУЛ, 2010 – 450 с.
10. Фінансовий менеджмент: навч. посіб.3-тє вид/ за ред. Г.Г. Кірейцева. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 531 с.
11. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник / Т.В. Момот, В.О. Безугла, Ю.О. Тараруєв, М.В. Кадничанський; За ред. д-ра екон. наук. Момот Т.В. – Харків: ХНАМГ, 2009. – 650 с.